

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/4 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ta in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek,
sredo in petek

Ljubljana, petek 4. februarja 1938

Cena posamezni številki din 1'50

Zadoščenje tihim delavcem!

Kljud vsem neprijetnim razmeram se je pri nas vendarle tudi marsikaj doseglo. Doseglo pa se je le po zaslugu onih naših tihih in skromnih delavcev, ki opravljajo po deželi, v mestih, trgih in vseh nehvaležno delo kulturnih, gospodarskih in socialnih delavcev. To so oni ljudje, ki so skoraj pri vseh narodnih društih, ki opravljajo leto za letom predsedniške, tajniške ali blagajniške posle, ki žrtvujejo za ta društva ves svoj prosti čas in navadno še ves preostanek svojih dostikrat mizernih plač in ki za vse to svoje delo ne žanje nobene hvaležnosti, temveč doživljajo le prepogosto hude neprijetnosti, če ne celo preganjanja.

Ti tih delavci na deželi in v mestih so oni živi studenec, ki daje naši kulturi vedno nove sile in ki daje tudi naši narodni zavesti vedno novo oporo. Kje bi bili že mi, če ne bi ti tih delavci stali ob vsaki nezgodni kot skala, ob katero se naslanja morala naroda in ljudevšta.

Vse, kar smo dosegli, se moramo zahvaliti predvsem tem našim tihim in skromnim ljudem, ker ti so bili tudi oni, ki so držali naše voditelje, kadar so ti nastopili z novim programom in novimi misionimi.

A za te naše zaslužne tipe delave se prav za prav nič ne stori. Samo pričakuje se od njih, da bo njih dobra volja neizčrpana in da bodo še naprej delali in se žrtvovati za celoto. Toda tudi največji idealizem ni brezmejen in tudi najboljša volja enkrat usahne. Prav gotovo pa usahne, če človek vidi, da se povsod dela napačno, da ves njegov napor za napredok nima haska, ker se ne upoštevajo njih iniciativni predlogi, temveč se delajo že stokrat dokazane napake še nadalje.

Kakšna težka razočaranja so n. pr. morali doživeti oni, ki delajo za napredok naših kreditnih zadrug! Vse, kar so predlagali, je ostalo nerešeno, kar pa so odsvetovali, to se je zgodilo. Čudež bi bil, če bi kljub temu delali z isto vsemi ko nekoč! Ali naši tih delavci za dvig tujškega prometa, za razširjenje slovenske knjige, za gospodarski napredok naroda? Koliko težkih razočaranj so doživeli in kako malo vzpodbudnih dogodkov! In zato so naši tih delavci popustili in zato nima naše kulturno življenje več tistega ognja ko nekdaj!

Povrh vsega pa so bili ti tih delavci, ki so večinoma vsi navezani na stalne mesečne dohodke, udarjeni še pri svojih mesečnih plačah. S skrbjo za vsakdanji kruh pa se ne more požrtvovano delati za druge. Tako smo prišli danes do tega, da se je zmanjšalo število naših tihih delavcev in da se to že občutno pozna na vseh poljih javnega, kulturnega in gospodarskega dela.

Zato dajte že enkrat vsaj skromno zadoščenje našim tihim delavcem! Če bi ti le enkrat videli dokaze, da se je začelo bolje in več delati, s kako novo vsemi bi prijeli za delo. Če bi videli, da dela osrednja uprava dobro, da se vseko leto nekaj pozitivnega stori za splošni napredok, da smo eno leto rešili problem naših bolnišnic, drugo leto naših cest, tretje leto podjetja. Naša knjiga da bi postala

naše univerze, četrto leto našega tujškega prometa itd., kako bi nasla njih volja za najbolj altruistično delovanje!

Tega zadoščenja pa naši tih delavci ne dobe in zato se mora manjšati njih idealizem, zato njih sodelovanje pada. In ni sile, ki bi te ljudi mogla nadomestiti. Tudi če bi bil v vsakem kraju nastav-

ljen drž. uradnik kot tajnik narodnih društev, ne bi ta tajnik niti primeroma tega dosegel, kar so dosegli naši tih delavci. Kajti oni so ustvarjali novo razpoloženje, budili so nove sile, ker so bili del svoje okolice, ne pa od zunaj. Prostovoljno delo daje vedno lepše rezultate kakor prisilno.

Skrajno napačno je zato, če se omalovažuje mnenje javnosti, ker se na ta način izločuje dragoceno sodelovanje javnosti in vseh onih tihih delavcev, ki so vzbudili našo nacionalno zavest, ki so bili podlaga vsega kulturnega in gospodarskega napredka, ki so bili steber našega narodnega življenja. Kam bomo prišli brez njih dela?

Ponovno prosimo, da vzamejo zadevo v pretres naše gospodarske korporacije, oblasti in slednjič tudi gospodje poslanci zlasti onih pokrajin, kjer so domači obrti še ohranjeni.

Vse potrebne podatke in informacije vam daje drage volje na razpolago uredništvo našega lista.

B. R.

Ali bodo vsi protesti zaman? Monopol državne tiskarne se mora prepovedati

V Osijeku, Sarajevu, Zagrebu, Ljubljani in v drugih mestih Jugoslavije so ne le tiskarne, temveč vse gospodarske organizacije soglasno odklonili nameravano uredbo o monopolu, ki ga naj dobi drž. tiskarna v Beogradu. Pa ne samo delodajalske organizacije, tudi delavske so se odločno izjavile proti tej uredbi, kakor dokazuje izjava grafičnega delavstva. More se reči, da so se vsi kraji izven Beograda, tudi srbski in srbijski izjavili proti temu, da bi se podelil drž. tiskarni v Beogradu monopol. Pod-

vitom tako splošnega odpora javnosti bi pač človek pričakoval, da bi očetje predlagane uredbe to že sem umaknil. Toda slabo pozna naše razmere, kdor bi kaj takšnega mislil. Kajti ne samo, da predlagatelji uredbe niti ne mislijo na umaknitev uredbe, temveč celo trdno računajo s tem, da bo ta že s finančnim zakonom uveljavljena. Kaj briga te ljudi ves protest javnosti,

Ali so bili šolski zvezki prej boljši ali so sedaj? Tudi na to vprašanje odgovarjajo vsi strokovnjaki soglasno, da so bili šolski zvezki zasebnih podjetij boljši! Pred kratkim smo čitali celo v Slovenscu dopis šolnika, ki naravnost pravi, da so učitelji v zadregi, ker ne vedo, kako bi opravičili pred učencem razne napake v zvezkih. Sami zahlevajo strogo red od učencev, istočasno pa dajejo v roke zvezke, ki so polni napak. Kako naj to nasprotje vpliva na učence!

In kje naj najdemo človeka, ki bi bil tako naiven, da bi drž. tiskarna v Beogradu izdajala slovenske knjige cenejše in enako kvalitetne kot slovenska založba!

Monopol drž. tiskarne ne bo kulti v korist, temveč v škodo, ker se nikjer in nikoli ni kultura eveda od monopolov. Sicer pa je tudi namen monopolov čisto drugačen

in samo nad vse značilno je, da se propagatorji monopolu za drž. tiskarno sploh ne upajo povedati, za kaj jih v resnici gre!

Storjena je bila velikanska napaka, da se je zgradila oz. se gradi velikanska palača drž. tiskarne v Beogradu. Za ljudi v Beogradu je morda res zanosna misel, da bo v Beogradu največja tiskarna na Balkanu. Za davkoplăčevalce, ki morajo plačevati, pa je stvar čisto drugačna in ti nimajo nobenega vzroka, da bi bili na to ponosni.

Če je bila že enkrat napravljena napaka, naj bo zaradi te napravljenja še nova! Če je že dokazano, da je bilo napačno reči »A«, ali naj se sedaj res reče še bolj napačni »B«? Ali nam je res zmanjkala vsaka razsodnost?

Ze smešno pa je, če se govori, da treba dati drž. tiskarni monopol, ker je bila ustanovljena že leta 1831. Imamo dosti starejših tiskarn, ki imajo poleg tega brez vseh monopolskih pravic večje zasluge za napredek narodne kulture kakor pa drž. tiskarna v Beogradu.

Predlagana uredba o drž. tiskarni se zato mora umakniti, ker je nesprejemljiva in v škodo ne le prečanskim krajem, temveč tudi tiskarnam v Srbiji in Beogradu. Ne otežujmo svojega narodnega gospodarstva še z novimi monopolimi, saj nas že sedanj zadosti težko obremenjujejo.

Težave pri izvozu izdelkov domaćih obrtov

Stremljenja posameznih držav po gospodarski osamosvojitvi se odražajo tudi v borbah za uvoz in izvoz. Razumljive so velike borbe težkih industrij z mogočnim kapitalom in večinoma gre borba okoli tega. Zato ni nič čudnega, če se na majhnega človeka pri tem pozabi. Le na ta način je razumljivo, zakaj ne moremo dobiti niti skromnih kontingenov za razne izdelke domaćih obrtov kakor na primer: preproge, čipke, vezenine, suha roba in zobotrebeli, ki so bili še nekoliko prav pomemben izvozni artikl, danes pa se ta panoga domaćega obrta obupno borja svoj obstanek.

Potrebno bi bilo, da se za izvoz in kontingenete pobrigajo v prvi vrsti naše gospodarske korporacije in nalože to skrb delegatom, ki vedijo v imenu države gospodarska pogajanja z inozemstvom. Včasih bi se brez dvoma dalo nekaj doseči, ali le redko pridejo izdelki domaćih obrtov v debato. Dalje bi bilo potrebno, da se pri officialnem prijateljstvu s kakšno državo pogleda tudi na praktično prijateljstvo. Z Nemčijo smo veliki prijatelji, vendar ne moremo

nemški trgovci nujno potrebujejo in nujno zahtevajo.

Kaj delajo naši trgovinski atašiji pri poslanstvih in konzulatih? Nikakor se ne moremo zadovoljiti z vedno istimi odgovori: »Ni močne ničesar doseči.« Nimajo potem prav nobenega pomena za našo državo, če ne pokažejo uspehov.

Nadalje otežkoča izvoz domaćih izdelkov plačevanje. Domaćih obrtov ne podpira težak kapitalizem, ampak posamezni trgovci in šibko fundirane zadruge, ki ne morejo čakati po leto dni na denar, ki pride skozi več rok precej manjši v roke odpošiljalca. Mogče bi se le našel kakšen prikladnejši način plačevanja. V teku je tudi akcija med posameznimi državami, da se carina na ročna dela, če že ne ukine, pa vsaj globoko zniža. Danes gledati le s fiskalnega stališča na ročna dela, ki jih izdelujejo preprosti ljudje na deželi, pač ni več primerno in ne kaže dovolj uvidevnosti proti socialno najšibkejšim slojem.

Državne finance pa prav gotovo ne bi izgubile ravnovesja, če se omogoči v eno in drugo državo uvoz za nekaj desetisočev dinarjev, ne pri nas in ne drugod.

Kako dvigniti tujški promet?

»Trgovski list« posveča tej zlasti za Slovenijo važni gospodarski panogi posebno pozornost. V teku poslednjih let smo imeli priložnost čitati v »Trgovskem listu« neštečo člankov in nasvetov. Dali so našli na odločajočih mestih potrebno upoštevanje in odziv, o tem ne bom razpravljal na tem mestu, temveč hočem opozoriti le na nekatere prav otipljive hibe in napake, ki jih je lahko opazil vsak letoviščar.

V sezoni so naša letovišča na gor. Jadranu preplavljeni z vabili, letaki in plakati, s katerimi se propagira obisk Reke, Opatije Postojnske jame, celo Benetk itd. Nekote dobijo vtiš, kakor da je naša največja skrb, da opozorimo naše domače in tuje goste na letovišča za mejo. In rezultat te naše propagande za tuja letovišča tudi ne izostane. Parnik za parnikom, avtobus za avtobusom in neštečo osebnih voz vozi izletnike čez mejo. Ko pa se vrnejo, pripovedujejo in nevede, največkrat tudi nekote agitirajo z najbolj enostavnimi, tembolj prepričevalnimi sredstvi — proti našim letoviščem. Tako govorijo: Dnevna oskrba, ki stane pri nas 50 do 75 din in v boljših hotelih še znatno več, znaša tam le 20 do 30 lir, kar bi bilo naših 45 do 65 din. Nadalje pripovedujejo, da so tudi drugi predmeti, posebno sadje, neprimerno cenejši, kakor pri nas. Saj stanejo na Reki fine breskve in drugo žlahtno sadje le 2 liri kg — čez most na Sušaku in v drugih naših letoviščih pa 14 do 16 din. Posledica je, da se gostje selijo in prebijajo polovicu ali večji del počitnicne namesto pri nas — za mejo.

Iz tega sledi: Manj reklame za tuja letovišča, več pozornosti in skrbi gostom letoviščarjem in znosne cene! Tudi naša letovišča se morajo ozirati na cene, ki veljajo v krajih njim neposredne bližine, če ne — bo vsa naša draga tujška propaganda bob ob steno.

Pri tej priliki naj omenim še nek drugo napako v našem tujškem prometu, ki je tudi mogoča samo pri nas. Slučaj me je zanesel v Krapinske Toplice v Hrv. Zagorju. V ogromnem zdraviliščem domu, ki daje uteho vsm gostom Toplic, so vsi hodniki stopnišča itd. obloženi s propagandnimi slikami za poset avstrijskih mest, letovišč in kopališč. V vsem poslopju pa ne najdeš niti sledu o kakih propagandnih slikah za poset našega Jadranu, kaj šele slovenskih kopališč kakor je Rogaska Slatina, Radenci, Bled itd. ali gorskih letovišč.

Ne vemo, da li je to krivda uprave kopališča, vsekakor pa je dokaz pomanjkljivosti in skrajne malomarnosti naše tujške prometne propagande. Takih toplic-kopališč in letovišč je najbrže še več v naših krajih in je skrajni čas, da se taki vnebovpijoči nedostatki še pred pričetkom sezone odpravijo.

N.-K.

Dr. Milan Hodža — šestdesetletnik

Dne 1. februarja je praznoval predsednik čsl. vlade dr. Milan Hodža svojo šestdesetletnico. V redki enodušnosti so se na Češkoslovaškem spominjali z vsem priznanjem listi vseh političnih grupacij ter pri tem naglasili velike zasluge, ki si jih je pridobil za Češkoslovaško in za slovanstvo dr. Milan Hodža kot politik, časnikar in državnik ter vedno zvest in nemahljiv narodni borec.

Z vsem priznanjem pa je priznalo jubilej dr. Hodže tudi jugoslovansko časopisje, saj je bil dr. Hodža pred vojno tudi poslanec Jugoslovanov v budimpeštanskem parlamentu ter se z vnemo boril tudi za naše nacionalne ideale.

Gospodarski ljudje pa praznujejo jubilej dr. Hodže tudi zaradi njegovega dela za ureditev in obnovu gospodarskega življenja v Podonavju.

Na višku uspehov in trdnih zalog praznuje dr. Hodža svoj jubilej in vsi želimo, da bi mu bilo dano še mnogo let, da bi enako uspešno in srečno deloval v korist svojega naroda, Podonavja in slovanstva.

Na mnoga leta, dr. Milan Hodža!

Tudi nova vrsta davka

Predilnice v dravski banovini so začele te dni presti domaći bombaž iz strumiškega okraja, ker so po uredbi z dne 9. septembra 1936 uvozniki tujega bombaža dolžni odkupiti ves domaći bombaž, ki je sposoben za industrijsko predelavo. Ceno domaćega bombaža določita sporazumno kmetijski in trgovinski minister. Ta cena sme biti do 50% višja, kakor pa je bila povprečna cena na newyorški borzi v preteklem letu. Tako je bila cena določena na 1750 din za kg, kar pomeni, da je naš domaći bombaž za 115% dražji ko ameriški, ki je poleg tega po kakovosti boljši. Zaradi dobре cene je bilo posejano z bombažem v letu 1937. 3000 ha, to je za 1500 ha več kakor v letu 1936. Gojenje bombaža je pri na silno rentabilno, od česar ima dobiček samo Južna Srbija, ker drugi bombaž ne uspeva tako dobro. Sodijo, da bodo dobili sadile bombaža na leto okoli 80 milijonov dinarjev. To prisilno plačevanje višje cene za bombaž je tudi svoje vrste nov davek, ki ga slučajno zopet plačuje Slovenija v največji meri, od česar pa ima tudi slučajno glavni dobiček Južna Srbija.

Nove orientacije v Podenavju

Zaradi vedno ožjih gospodarskih stikov Nemčije in Italije z Romunijo in Jugoslavijo so v Avstriji močno vznemirjeni. Avstrija je navezana na izvoz ter zlasti tudi na izvoz v Jugoslavijo in Romunijo. V zadnjem času pa ne daje Romunija Avstriji več zadostnih uvoznih dovolitev za uvoz prediva, ker namerava tega uvažati v večji meri iz Italije. A tudi Nemčija izpodriva vedno bolj avstrijsko blago na južno-vzhodnih trgih Evrope. Zaradi odprave preferencialov pa se manjša tudi trgovina Avstrije z Italijo. V podobnem položaju ko Avstrija sta tudi Češkoslovaška in Madžarska. Zato se opaža v zadnjem času med temi tremi državami vedno močnejše stremljenje za čim večjim gospodarskim sodelovanjem. To stremljenje podpira tudi Francija, ki ne vidi rada, da Nemčija vedno bolj prodira v južno-vzhodne kraje Evrope.

Kako ceni Baťa slovenske liste

Te dni so izšli v teh jugoslovenskih listih veliki oglasi Baťa »Javnosti«. V teh oglasih pripoveduje »Baťa« o falzifikatu pisma,

ki da ga je pisal direktor Baťa Tomo Maksimović prof. dr. Baković, kako da bi prišla tovarna v Borovem na nedovoljen način do odobrenja za otvoritev tovarne usnja. To pismo pa so poslali Baťini konkurenți in falzificirali podpis g. Maksimovića. Tako trdi

Ne zanima nas tu oglas sam, temveč naslednje dejstvo. V srbskih listih je izšel namreč ta inserat Baťa na celi strani, prav tako tudi v hrvatskih listih, le v slovenskih listih je izšel inserat samo na polovici strani. To dokazuje, da se Baťa ne zdi potrebno, da bi dal slovenskim listom prav ta-

ko velik inserat ko srbskim in hrvatskim. Pa ne da bi hotel Baťa reči s tem, da so slovenski listi za polovico manj vredni kakor srbski in hrvatski?

Mislimo, da ne bi bilo napačno, če bi slovenski listi sami poskrbeli, da se to vprašanje pravilno razčisti.

Konec neenakostim Konsumne in nabavljajne zadruge ubijajo trgovino

Čas je, da zopet spregovorimo o delu konsumnih in nabavljajnih zadrug in njihovih privilegijih, ker se je izkazalo, da so ostale prazna obljuba napovedi zagovornikov novega zadružnega zakona, da bodo odslej vse zadruge postopale popolnoma korektno, to je da bodo občevale samo s člani in da tudi njih privilegiji ne bodo več boleli trgovcev. Toda kljub novemu zadružnemu zakonu se razmere niso niti najmanj spremenile in tako čitamo v »Jugoslavenskem Gvoždjarju« naslednji članek:

»Konsumne in nabavljajne zadruge so prizadevalo trgovskemu stanu vedno večje skrbi ter še več poslovnih težkoč. Ne gre tu samo za eno stroko, ker je s to privilegirano zadružno trgovino oškodovana vsa trgovina brez razlike. Tu se bomo v glavnem omejili le na svojo stroko (na železninarstvo), vendar pa bomo zaradi popolnosti omenili tudi nekatere druge panoge trgovine, ki težko prenašajo konkurenco raznih podajavov podobnega značaja.

Spošno znana stvar je, da so konsumne zadruge drž. nameščencev v vsakem oziru privilegirane pred trgovci, zlasti glede davkov in drugih dajatev. Te zadruge se bavijo s trgovino na vse načine: ozira, če je kupec član zadruge ali ne. Bavijo se torej s prodajo blaga obrtoma ter proti svojim pravilom, na podlagi katerih imajo privilegije v davkih ter morejo zato prodajati svojim članom ceneje kakor trgovci. Pravista stvar je tudi s tvorničarji, podjetji javnih del, rudnik in koloniami, kjer to funkcijo opravljajo razne »kantine«. Trgovine te vrste, ki uživajo vse mogoče predpravice, povzročajo trgovcem silno mnogo skrbi ter so postale predmet spošnega razpravljanja v trgovskih vrstah.

Ta stvar ni niti najmanj nedolžna, kakor morda izgleda. Statistično je dokazano, da prav ta privilegirana trgovina povzroča trgovskemu stanu težko škodo. Mnogi posamezniki, ki žive v okolici takšnih zadrug, konsumov in kantin so morali likvidirati ter si poiskati drugod zasluga. Ta pojav in njegova škodljivost se najbolj občuti na deželi. Tu se tudi najlaže ugotovi, dočim jo v mestu spozna samo dober opazovalec in mož stroke, ki proučuje razloge, zaradi katerih trgovina ne more napredovati. Prav zato moremo tudi mi proučiti to vprašanje z vsemi potrebnimi podatki, tako na deželi kakor v mestih ter smo se zato tudi odločili, da pišemo o tem in prinesemo v to vprašanje še več svetlobe.

Trgovske organizacije so se sicer že večkrat bavile s tem vprašanjem, toda čeprav so tudi oblasti že pretresale to vprašanje, so še vendar trgovska združenja nezadovoljna. Tudi zveze trgovskih združenj in Centralno predstavništvo v Beogradu so storile že mnoge korake proti temu vsljivev v trgovini, toda pravi rezultati so še vedno izstali. Velike obljube pristojnih ter samo neke malenkostne korekture so potisnila ves ta važni problem domače trgovine v ozadje. Da pa je vsa zadeva vendar večje važnosti, se vidi iz tega, da proti njej vstaja ves trgovski stan z vsemi svojimi organizacijami.

Znani so nam tudi konkretni

primeri, ki dajejo vsej zadevi čisto posebno obeležje. Obveščeni smo, da je primerov prodajanja konsumnih zadrug nečlanom na škodo trgovcev samo v Zagrebu zelo veliko. Tako po naših informacijah dela konsumna zadruga državnih nameščencev v železniški koloniji v Maksimiru pri vseh svojih privilegijih tudi z nečlani. Ta primer pa ni osamljen, ker vse zadruge prodajajo blago — če ne direktno — pa po svojih članih tudi tam, kamor ga ne bi smeje prodajati, ker je to v nasprotju z njihovimi pravili, na podlagi katerih uživajo svoje privilegije.

Nas kot strokovni list in železničarje pa zanima čisto poseben in strokovni pojavi. V vsej državi, zlasti pa v vseh mestih in trgih, so dobro organizirane uradniške zadruge, ki zalagajo svoje potrošnike z železnino. Načelno nismo proti tem zadrugam, ki kupujejo z blagom za svoje člane, če ne bi bila ta kupčija privilegirana in če ne bi bila v škodo trgovine ter v tem primeru železniške stroke.

Predvsem uživajo te uradniške nabavljajne zadruge davčne ugodnosti, poleg tega pa se poslužujejo še zvez in priporočil ter potem nabavljajo blago direktno v tovarnah, ki jim dajejo zaradi njih privilegiranega položaja blago ceneje, kar pa ga prodajajo trgovcem posameznikom. Zaradi teh izjemnih razmer morejo te zadruge konkurirati tudi z železničarji. Še težje pa je to, kar se v sezoni tudi dogaja, da posamezniki razprodajajo po mestih posodo po neverjetno nizkih cenah, a se je ugotovilo, da to blago izhaja baš iz zadrug, ki delajo z ugodnostnimi koncesijami.

Hasse Zetterstrom:

Sijajno uspevajoča trgovina vina

Högstedt je te dni odprl v Birgerjarovi ulici trgovino. Neprehajoč val ljudi valovi skozi vrata. Včeraj zvečer sem tik pred zaključkom trgovine na kratko obiskal svojega prijatelja Högstedta. Pa so prišli naslednji ljudje:

Gospod, ki je vprašal, če lahko tu telefonira.

Dama, ki je hotela samo poiskati neki naslov v adresaru.

Fant, ki je skušal nekaj zamenjati, kar je kupil v neki drugi trgovini.

Gospod, ki je želel, da se mu razkaže neki nov aparat za britje.

Gospodična, ki je vprašala, če ne stanuje tu neki gospod, ki se je zato tudi odločili, da pišemo o tem in prinesemo v to vprašanje še več svetlobe.

Pismonoš.

Mož, ki je prinesel neki paket za eno prodajalko.

Majhna dekllica, ki je prosila za košček papirja, ker se je raztrgjal papir, v katerem ima zavit svoj zavoj.

Gospod, ki bi samo na hitro rad pogledal v seznam prostih stanovanj.

Otrok, ki je prišel vprašat, koliko je ura.

Dama, ki je prišla zmedena v trgovino in dejala, da se je najbrže zmotila glede lokal.

Rejen gospod, ki bi hotel samo malo priti zopet do sape.

Elegantna dama, ki je vprašala, če ne bi mogel darovati trgovcu neko malenkost za neko dobrodelno prireditve.

Naravno je, da se proti takšnim nezakonitim pojavom upira ves trgovski stan in da hoče takšno »trgovino« prepričati. Ta anomalija nam daje pravico zahtevati, da se morajo vsi takšni pojavi, pačprav bi bili na videz malenkostni eliminirati, ker bomo samo tako uredili razmere v neurejennem stanju našega gospodarstva.

Vprašanje splošne krize je zadeva mednarodnega pomena ter zahteva zato tudi drugačne rešitve kakor pa odpravljanje navidezno malih in neznačnih pojavorov, ki bi mogli ozdraviti posamezno panogovo gospodarstvo kar v neslutnem obsegu. Zato smatramo tudi težkoče zaradi konsumnih in nabavljajnih zadrug za veliko zlo, ki tišči trgovski stan, trgovce železničarje pa še prav posebno.

Zaradi tega se bomo prizadeli, da s pomočjo svojega lista to nelegalno trgovino v železničarskih stroki odpravimo ter zelim, da bi v tej akciji sodelovala tudi trgovska združenja (v Sloveniji že sodelujejo), a tudi oblasti same. Njihovo prejšnje delo se mora nadaljevati, da bo kronano z uspehom.

K tem besedam zagrebškega lista bi dostavili samo to, da moramo v bodoče računati s še večjo konkurenco konsumnih in nabavljajnih zadrug, ker so te prepričane, da jim po novem zadružnem zakonu sploh ne more nične nič, ker so v bodoče odgovorne samo svoji zadružni centrali, ki pa pač ne bo pozabila na njihove interese. Tem bolj je zato potrebno, da vse trgovske organizacije brez izjemne odločno vodijo boj proti privilegijem konsumnih in nabavljajnih zadrug.

Gospod, ki je prošel ogenj za svojo cigareto.

Prodajalec sreč.

Neka gospa, ki je vprašala, če ni včeraj tu pozabila svoj dežnik.

Ko je odšla, je zaprl moj prijatelj trgovino, jaz pa sem mu dejal: »Tvoja trgovina gre dobro, kar sijajno. V teh 10 minutah, kar sem bil tu, ni bilo tu nič manj ko 17 ljudi.«

»Motiš se,« je dejal Högstedt, »bilo jih je osemnajst.«

»Natančno sem štel, samo sedem je jih je bilo.«

»Pozabljaš na sebe, dragi prijatelj.« *

Ta skica je izšla v praškem »P.T.«, velja pa v polni meri tudi za nas in za vsa mesta. Polne so trgovine ljudi, a kupcev ni in ni! A vse govorji, kako sijajno se godi trgovcem.

Banski svet dravske banovine sklican

Banski svet dravske banovine je sklican za dan 14. februarja ob 10. Na dnevnem redu je razprava o banovinskem proračunu s predajočimi pravilniki ter pravilnika o organizaciji in delu banovinskih svetov.

Rok za vlaganje prijav za pridobnino podaljšan do 15. februarja

Davčna uprava za mesto Ljubljana razglasila, da je bil rok za vlaganje davčnih prijav za pridobnino podaljšan do 15. februarja 1938.

Politične vesti

V Svetu Zvezu narodov je bila po dolgotrajnih posvetovanjih dosegla sporazum med kitajskim delegatom in zastopniki Francije, Anglije, Rusije in Kitajske. Sprejeta je bila resolucija, ki pravi, da omenjene štiri države opominjajo ves svet na oktobrsko resolucijo ZN (s katero se je obsođil napad Japonske na Kitajsko) ter da vse štiri države pristajajo na individualno pomoč Kitajski. Kakor se poroča, je kitajski delegat pristal na sporazum šele potem, ko je dobil konkretna zagotovila o pomoči, ki jo bodo nudile Kitajski Francija, Anglija in Rusija.

Svedski predlog o reformi ZN v tem smislu, da bi se odpravil čl. 16. pakta o ZN, ker se da se ta pakt ne izvaja, je bil od večine delegatov odklonjen. Posebno ostro so nastopili proti svedskemu predlogu kitajski delegat, sovjetski komesar Litvinov in češkoslovaški delegat Osuský. Slednji je zlasti poudarjal, da se nikakor ne sme odpraviti ta člen zato, ker je bil dostikrat prekršen. Po tej logiki bi se morale odpraviti tudi božje zapovedi, ker tudi te so bile neštetokrat prekršene.

V debati o čl. 16. pakta o Zvezu narodov in obveznosti sankcij so bile izgovorjene mnoge zelo tehtne besede, ki zaslužijo, da se tudi tu zabeležijo. Tako je dejal Paul Boncour, da je še danes razmerje sil takšno, da je Zvezu narodov vedno močnejša ko katera koli država na svetu. Vojaki in tehniki to zelo dobro vedo, kajti kratici vojn ni več, zato pa so tudi gospodarske sankcije vedno bolj občutljive.

Delegat Španije Del Vayo je med drugim dejal: Ce bi se sodila moč države po trpljenju njenega prebivalstva, bi bila Španija največja država na svetu. Nobena država nima toliko vzroka pritoževati se nad ZN kakor Španija — razen morda Kitajske — in vendar je Španija zvesta Zvezu narodov... Ne samo v imenu Etiopije, Španija in Kitajske zahteva ohranitev pakta, temveč tudi v imenu bodočih žrtev napada, katerega omogočajo nekateri članice ZN... Demokracija in pacificizem sta dva identična pojma. Ne borimo se proti fašistom, ker so fašisti, temveč zato, ker so napadali. Ali bo demokratična Češkoslovaška napadla Španijo? Ali demokratična Francija Etiopijo? Ali demokratična države pa se obrožajo za vojno, te so proti Zvezu narodov, ker se je boje.

Kako naj se spremeni obrtni zakon

Predlog trgovinskega ministrstva

(Nadaljevanje)

V 4. odst. § 66. se vnesejo za besedo »itd.« besede: »ter postranske prodaje na drobno malo znanih strupov in preparatov za domačo in tehnično potrebo« (podrobnejše pogoje za dovolitev teh obrtov predpiše trg. minister v sporazumu z ministrom za socijalno politiko in ljudsko zdravje).

Zastavljalnice in dražbovalnice.

1. odst. § 69. se doda določilo, da se smejo dajati dovolitve za dražbovalnice (podjetja za licitacije) v prvi vrsti občinam ali občinskim hranilnicam, kjer te obstajajo. Doda se določba, da se varujejo glede dražbovalnic dosedanje pravice tudi javnim skladiščem.

4. odst. § 69. se spremeni in se glasi: »Dražbovalnice premičnini morajo imeti pravilnik o poslovanju, ki ga potrjuje pristojna oblast in ki mora biti stalno razgrajen v prostorih dražbovalnice v vpogled strankam.«

Za 3. odst. § 70. se doda nov odstavek, ki se glasi:

»(*) Zastavljalnice imajo pravico, da razstavijo za prostovoljno javno dražbo nerešene stvari.

(*) Zastavljalnice morajo imeti pravilnik o poslovanju, ki ga odbri pristojna oblast in ki mora biti stalno razgrajen v prostorih zastavljalnice v vpogled strankam.«

V § 71 se spremeni v 1. odst. zadnjem stavek, ki se glasi: »Zastavljalnicam je prepovedano nakupovati premičnine s pravico prodajalec, da jih more odkupiti v določenem roku.«

Potniške pisarne

V 4. odst. § 72. se za besedami »za one obrte doda vejca in besede: »če svoje poslovanje omejuje izključno na posle poletja, ki ga zastopajo in če se ne bavijo s poslovnimi birojem in pisarn.«

5. odstavek se črta.

§ 73. se doda nov odstavek, ki se glasi:

»(*) Dovolitve za zastopanje pred upravnimi oblastmi se ne smejo dajati pravnim osebam.«

§ 75. se spremeni in se glasi:

»(*) delo odprennikov ladij (pomorskih ali rečnih agentur) obsega:

1. posredovanje v upravnih posloih pri pristaniskih uradih, posredovanje pri sklepanju vozninskih pogodb za prevoz blaga po morju ali rečah, posredovanje pri natovarjanju blaga na ladje ali iztovarjanju blaga z ladje ter nalaganju blaga v notranjost ladje.

2. Natovarjanje blaga na ladjo in iztovarjanje blaga z ladje.

(*) Posle iz 1. odst. pod 1. more opravljati izključno pomorski ali rečni agent posle iz istega odstavka pod 2. tudi druga oseba, ki je imetnica obrta za natovarjanje blaga na ladjo ali iztovarjanje blaga z ladje ali imetnica kakuge drugega obrta v cigar delokrog spadajo ti posli.

(*) Pogoje za dajanje dovolitev za delo odprennikov ladij bo predpisal minister za trg. in ind. po zaslisanju zbornic.

(*) Dovolitve se bodo dajale v prvi vrsti kapitanom dolge plove, izdajajo pa se v sporazumu s pomorskimi ali rečnimi oblastmi.«

Pogostinska podjetja.

V 2. odst. § 76. se črtajo besede: »kar se določi s pravilnikom banca« in »ki jih predpiše banca«, na koncu odstavka pa se doda nov stavek, ki se glasi: »Podrobnejša določila o obsegu in razmejitvi posameznih vrst gostinskih obrtov bo predpisal ban po zaslisanju zbornic s pravilnikom, v katerem se mora izrečeno določiti, katera topla jedila se morejo iz-

jemoma dajati v kavarnah in katera jedila v krčmah.«

4. odst. se spremeni in se glasi: »Kavarne in ljudske kuhinje, v katerih se nudijo samo mlečni proizvodi in podobno in točijo samo mlečne pihače, čaj in pod., se morejo opravljati tudi pod drugimi imeni. Slaščičarne, ki se opravljajo na gostilniški način, se smatrajo za buffete, a se morejo opravljati tudi pod imenom slaščičarnic. Obrati, ki prodajajo močnate jedi in se opravljajo na gostilniški način, se smatrajo za ljudske kuhinje, a se smejo opravljati tudi pod imenom prodajalni močnatih jedil (burekdžinice). Za manjše obrate, ki točijo samo kavo in čaj (tako imenovane bosenske kavarne), se uporabljajo v vsem predpisu, ki veljajo za krčme. Mlekarne, slaščičarnice in prodajalnice močnatih jedil, ki se opravljajo na gostilniški način, toda ki same proizvajajo blago, spadajo glede pridobivanja pravice za izvrševanje obrta ter ureditve obrta pod določila, ki veljajo za gostinske obrte, vendor pa ohranijo značaj obrtniškega oz. obrtu podobnega obrata ter je za njene potrebe samo dokaz usposobljenosti, ki je predpisana za določeni rokodelski obrt.«

Na koncu 7. odst. se dodajo besede: »to se ne nanaša na radijske aparate, gramofone in podobne avtomatične instrumente za reproduciranje glasbe.«

8. odst. se spremeni in se glasi: »Za vse oblike pogostinskih obrtov, ki se opravljajo v manjšem obsegu in posebnih primerih, zlasti pri večjih gradnjah, vojaških taboriščih in vežbalniščih prevozih na rekah ladijskih in železniških postajah, kopališčih, razstavah, vzorčnih velesejmih in podobno, a ki so prehodnega značaja, se dajejo dovolitve za dobrotrajanja tega primera. Dovolitve za opravljanje takšnih pogostinskih obrtov na sejmih, ljudskih veselicah in proslavah se dajejo osebam, ki nimajo stalnega gostinskega obrta za vsak posamezen primer, ljudsko proslavo ali veselico ali za vse sejme, ljudske proslave in veselice, ki bodo v isti

ali sosednih občinah v tem ali prihodnjem letu. Osebam, ki imajo stalni pogostinski obrt, se izdaja za opravljanje teh poslov po sejmih, ljudskih proslavah in veselicah namesto dovolitve samo odbritev (§ 194, 4. odst., tega zakona).«

4. odst. § 77. se doda na konec nov stavek, ki se glasi: »Krčme se ne smejo ustanavljati v središčih mest z več ko 30.000 prebivalci, v turističnih in kopaliških mestih ter v neposredni bližini hotelov, restoranov in kavarn.«

1. odst. § 78. se spremeni takole:

»(*) V isti zgradbi se more opravljati več gostinskih obrtov samo, če eden drugega izpopolnjuje, kakor hotel, restoran, kavarna in bar. V zgradbi, v kateri je pension, se ne sme opravljati drug pogostinski obrt.«

Na koncu 2. odst. § 79. se doda naslednji stavek: »V primeru, da finančna oblast odvzame dovolitev za točenje alkoholnih pihač, preneha tudi dovolitev za opravljanje obrta po tem zakonu.«

Prevažanje potnikov in blaga.

V 1. odst. § 81. se črtata besedi: »in blaga.«

Na koncu 2. odst. § 81. se doda stavek: »Za proge, ki so važne za turizem, se daje dovolitev prvenstveno turističnim ustanovam.«

4. odst. se spremeni in se glasi:

»(*) Motorna vozila, preden se pusti v promet, se morajo na stroške prosilca pregledati, predpisno registrirati ter po vrsti vozila ugotoviti, če se more z njimi na zaprošeni proggi opravljati promet. Če prosilec že ima vozilo, potem se pregleda to pred izdajo dovolitve. V nasprotnem primeru se morajo v prošnji navesti vsi podatki o vozilu, ki se bo nabavilo in uporabljalo v prometu. Brez ozira na število vozov, ki so potrebni za redno vzdrževanje prometa, mora imeti imetnik dovolitve najmanj eno rezervno vozilo. Proga se bo pregledala samo izjemoma v primeru, če zahtevajo to posejni tehnični razlogi. Komisijo določi ban one banovine, ki je pristojna za izdajanje dovolitve. Ban more odrediti, da izvrši pre-

glevo vozila pristojna občina uprava na oblast prve stopnje.«

5. odst. se spremeni takole:

»(*) Za takšno proggo se izdaja praviloma samo ena dovolitev. Samo izjemoma, če imetnik dovolitev ne more ali v določenem roku noča zadostiti potrebam prometa, kakor tudi v primeru, da se vrši prevoz pošte proti pri-merni oz. dogovorjeni ceni, se more izdati dovolitev za reden prevoz potnikov z motornimi vozili na isti proggi tudi drugi osebi. Do-volitev za reden prevoz potnikov se izda za najmanj pet let. Če je dovolitev izdana na določen rok, se ta po poteku roka podaljša, če je njen imetnik v preteklem letu v redu opravljal promet. Pri izdaji dovolitev se potruje tudi vozni red in cenik za vožnjo. Postopek za spremembu voznega reda ter cenika se bo predpisal s pravilnikom.«

Doda se na koncu paragrafa nov odstavek, ki se glasi:

»(*) Podjetja za reden prevoz potnikov z motornimi vozili ne smejo prevažati blaga, razen potniške prtljage. Izjemoma smejo od primera do primera v manjših količinah prevažati nujne pošiljke zdravil, toda po pogojih in v mejah, ki se bodo določile s pravilnikom, ter lahko pokvarljivo in podobno blago.«

Za § 82. se doda novi § 82. a), ki se glasi:

»Za podjetja za reden prevoz blaga z motornimi vozili ter izdajanje dovolitev za delo teh podjetij se bosta uporabljala primerno § 81. in 82.«

Na koncu § 84. se doda naslednji novi stavek:

»S pravilnikom se more predvideti tudi ustanovitev posebnih posvetovalnih odborov pri banških upravah, ki bi se izjavljali o ureditvi in izpopolnitvi prometa, ki ga opravljajo podjetja, kakor tudi za določitev tarif.«

V § 85. se 1. odst. spremeni in se glasi:

»(*) Vsako prevozno sredstvo oz. vsaka oseba, ki se uporablja pri izvrševanju obrta po § 60. odst. 1. t 27., tega zakona, mora imeti številko.«

V 2. odst. se beseda »Imetnik« nadomesti z besedami: »prevozna sredstva oz. osebe, ki se uporabljajo pri opravljanju tega posla (da morajo namreč biti obvezni na uslugo podnevi in ponoči).«

3. odstavek se črta.

(Dalje prih.)

Kako so se razvijali naši trgovinski odnosi z Avstrijo

Ob pričetku trgovinskih pogajanj z Avstrijo

Ker so se pred kratkim začela trgovinska pogajanja z Avstrijo, podaja »Bilten« Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine retrospективni pregled naših odnosi z Avstrijo.

Trgovinska pogodba iz 1. 1932, ki je podlaga naših trgovinskih odnosi z Avstrijo, ponavlja dejansko celo vrsto določil iz prej veljavnih trgovinskih pogodb, zlasti one iz leta 1925. Zato je treba vsaj na kratko pregledati vse starejše pogodbe:

1. Trgovinska pogodba iz 1. 1925. je prva širša trgovinska pogodba, ki jo je sklenila Jugoslavija z Avstrijo. Sklenjena je bila na načelu svobodnega trgovinskega prometa in največjih ugodnosti ter vsebuje običajne odredbe o trgovini, prometu in plovbi. V tarifnem delu pogodbe je bilo konsolidirano veliko število carinskih postavk avstrijske in jugoslovenske tarife. Poleg tega je vsebovala pogodba tudi sporazum o obmejnem prometu ter veterinarsko konvencijo.

2. Naknadni sporazum z dne 10. januarja 1929. je bil sestavljen lokalno (po avstrijskih trgih). Kompenzacij. Zaradi dolgega čakanja na izplačila in zaradi nezgod uradnega tečaja je bil kliring odpoeden ter je prenehal delovali 21. oktobra 1932. Od takrat se razvija plačilni promet na podlagi avtonomnih sklepov ene in druge pogodbene stranke s pomočjo zasebnega kliringa.

9. Naknadni sporazum z dne 9. avgusta 1933. je bil sklenjen po izjavi Avstrije, da hoče povečati začetno svojega kmetijstva. Poleg nove določitve carinske tarife je bila izvršena tudi revizija kontingentov, ki so bili določeni s pogodbo z dne 4. januarja 1932. Poleg tega so se uveli novi kontingenti za razno sadje, povrtnino, vino, oglje, lesne izdelke itd.

10. Sporazum o izvozu pšenice z dne 24. julija 1937. je poleg drugega določil, da nam dovoli Avstrija do količine 5000 vagonov pšenice iste carinske ugodnosti, ki jih uživa madžarska pšenica. Vendar pa se mora ta količina uvoziti do 30. junija 1938.

Sedanje stanje

je po prej navedenih dogovorih naslednje:

1. Plačilni promet se razvija na podlagi avtonomnih predpisov ene in druge pogodbene po zasebnem kliringu. Pri nas se opravlja na podlagi sklepa finančnega ministra II. št. 114.328 z dne 23. septembra 1932 in z dne 28. oktobra 1932. Kupoprodaja se vrši izključno na domačih borzah.

2. Carinski režim: podlaga je trg. pogodba z dne 9. marca 1932 (z določili trgovinske pogodbe z dne 3. septembra 1925) ter naknadni sporazum z dne 9. avgusta 1933.

3. Naši kontingenti: podlaga pogodba z dne 9. marca 1932 in naknadni sporazum z dne 9. avgusta 1933. Glede izkoriscanja preferencialnega kontingenta za pšenico je podlaga sporazum z dne 24. julija 1937. Kar se tiče tehničnih pogojev izkoriscanja kontingentov za živilino, je podlaga sporazum z dne 13. aprila 1932 ki je stenil v veljavo dne 27. avgusta 1933.

Avstrijski lesni izvoz na Madžarsko

Začnji čas je nastal resen spor med avstrijsko in ogrsko lesno industrijo, ki je povzročil popolno začelo v izvozu Avstrije. Kakor piše »Die Börse«, je bilo povzročeno »Mafab«; pravi vzrok pa je novi sporazum med evropskimi lesnimi kartelom in srednjeevropskimi državami izvoznicami lesa.

Položaj se je izredno poslabšal z uvedbo kontingenčnih carin v Madžarski, kar daje avstrijski lesni industriji izredne ugodnosti na madžarskem trgu. Avstrijski les je na madžarskih trgih za 15 percent pri polnem metru cenejši kot uvoženi češkoslovaški ali romunski les. Obe prizadeti državi sta zahtevali, da se te razmere spremene, preden se trg uniči. Prav tako pa si Avstrija želi ohraniti te preferenčne ker jih je draga kupila z ugodnostmi na madžarski kmetijski izvozu. Avstrijski lesni izvozni pa so priznali, da so sedanje razlike v lesnih cenah prevelike. Zato so predlagali ogrski lesni industriji pri odboru Mafab, da se cene za nekatere vrste avstrijskih lesa zvišajo povprečno za 20%. Madžari so ta predlog odločno zavrnili, nakar se je ves uvoz lesa ustavil. V januarju ni bilo sploh nič novih kupcev. Izvozile so se na Madžarsko le stare naročbe.

Že v 24 urah
barva, plesira in kemično snazi
bleke, klobuke
itd. Skrbli in svetlosti srajce, ovratilke in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Denarstvo

Kreditna politika Narodne banke se mora spremeniti!

V zadnji številki smo poročali o predstavki zagrebške zbornice, da se reformira kreditna politika Narodne banke. Predsednik zbornice dr. Krasnik je po svojem povratku iz Beograda izjavil, da je obiskal trgovinskega in finančnega ministra ter guvernerja banke, ki so mu obljudili, da bodo zahteve zagrebške zbornice izpolnjene.

Podobne zahteve kakor zagrebška zbornica so predložile Beogradu ponovno tudi že slovenske gospodarske organizacije, o čemer je podrobno poročal tudi že »Trgovski list«. Zlasti so bile slovenske zahteve glasno poudarjene ob lanskem obisku guvernerja dr. Radosavljevića v Ljubljani. Tako je zlasti dr. Windischer podrobno navedel vse zahteve slovenskih gospodarskih organizacij. Obljubljeno je takrat tudi bilo, da se bodo te zahteve upoštevale, toda ostalo je le pri obljudbi.

Zato ponavljamo sedaj vprašanje, kdaj bodo ugodno rešene tudi zahteve slovenskih gospodarskih organizacij?

Kdaj bo imenovan tudi Slovenc v izvršilni odbor uprave Narodne banke?

Kdaj se bodo pocenili krediti Narodne banke, zlasti hipotekarni in poenostavili in olajšali tudi pogoj?

Kdaj bo znižana obrestna mera Narodne banke?

Kdaj dob podružnice Narodne banke večjo samostojnost pri dodeljanju kreditov?

Kdaj se bo kaj storilo za konverzijo občinskih dolgov po znižani obrestni meri?

Kdaj bodo izvozniki obvarovani izgub pri tečaju odstopljenih deviz?

Kdaj se uredilo vprašanje turističnega dinarja?

Itd., itd.

Tudi Slovenija zahteva spremembo kreditne politike Narodne banke in čaka že dolgo na rešitev te ope zahteve.

Če se sedaj obljudbla Zagreb rešitev, potem se morajo istočasno rešiti tudi slovenske zahteve, zlasti še, ker so te večinoma iste!

Dvig hranilnih vlog

V decembri 1937 so narasle voge pri 15 slovenskih hranilnicah za 6,377.080 dinarjev

Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so znašale 31. decembra 1937 voge pri 29. slovenskih hranilnicah 1.005 milijonov 391.520 dinarjev. Od tega odpade na voge na knjižice 603 milij., na tekoče račune 402.3 milij. V primeri s prejšnjim mesecem so torej narasle voge na knjižice za 2.9 milij., voge v tekočem računu za 3.5 milij., skupne voge pa za 6.4 milij. dinarjev. — Posebej je treba poudariti, da v teh številkah niso vsebovane obresti za leto 1937, ki se bodo izkazale šele v poznejših izkazih.

Pripravki pri vlogah na knjižice izkazuje 13, pri vlogah v tekoči. tudi 13 (od 20 hranilnic, ki vodijo tekoče račune), pri vseh vlogah celo 15 hranilnic, torej večina. Število vlagateljev na knjižice je naraslo pri 7, v tekočem računu pri 13, skupno število vlagateljev pri 6 hranilnicah. Znaša pa 135.506 oseb.

Od leta 1931. se še ni zgodilo v nobenem mesecu, da bi bile narasle voge nele v celoti, temveč tudi pri vsaki izmed obeh skupin vlog. Lepšega dokaza o vračajočem se zaupanju vlagateljev v hranilnice in v denarne zavode si sploh skoraj ni mogoče mislit. Zelo ugodno je vplivala na dotok novih vlog akcija Narodne banke in Poštne hranilnice za mobilizacijo denarnih zavodov s pomočjo likviditetnih kreditov, ker vidijo vlagatelji, da imajo sedaj denarni

zavodi vseh vrst zaslombo pri omenjenih zavodih, ki sta jim prisločila na pomoč. Nekateri zavodi so že pričeli oproščati voge, dočim bodo pri drugih rešene razlike formalnosti v najkrajšem času. Po oprostitvi vlog se more računati s še večjim dotokom novih vlog, ker se je počazal znaten dotok novih vlog dosedaj pri vseh zavodih, ki so del starih vlog oprostili, dočim so nove voge itak vedno razpoložljive. Proste so tudi voge, ki jih oprosti posamezen zaščiteni denarni zavod.

Tekaj državni vrednostnih papirjev pri sprejemaju za kavcijo

Minister za finance je odredil za spodaj naštete državne in po državi zajamčene papirje naslednje tečaje:

2½%na državna renta za vojno škodo za nom. 1000— din 425—,

7%na posojilo iz l. 1921. za nom. din 100— din 97—,

4%na agrarne obveznice iz leta 1921. za nom. din 100— din 55—,

4%na agrarne obveznice iz leta 1934. za nom. din 100— din 55—,

6%na beguške obveznice za nom. din 100— din 80—,

delnice Privilegirane agrarne banke d. d. za nom. din 500— din 215—,

6%ni dalmatinski agrarji za nom. din 100— din 80—,

7%na stabilizacijsko posojilo v

zlatu iz l. 1931. za nom. fr. fr. 100 din 95—.

7%na stabilizacijsko posojilo v zlatu iz l. 1931. se preračunava v dinarsko vrednost po tečaju 100 fr. fr. din 156—.

Ti tečaji veljajo od 1. februarja 1938 do preklica in se morajo uporabljati pri vseh državnih napravah in pri samoupravnih telesih v primerih, ko se obveznice na osnovi posebnih zakonov, uredb ali pravilnikov sprejemajo v varščino (kavcijo) po borznem tečaju.

Zgoraj določena vrednost teh papirjev ostane v veljavi ves čas, dokler traja jamstvo, obračunano po tej vrednosti.

Odrog plačil

je dovolilo kmetijsko ministrstvo Hranilnici in posojilnici v Žičah za dobo 6 let za dolgove, nastale pred 29. oktobrom 1937. Obrestna mera za stare voge se odreja na 2 odstotka.

Narodna banka bo dovolila Mestni hranilnici ljubljanski kredit 35 milijonov din, da bo mogla hranilnica izplačevati vse stare voge. Nove voge hranilnica, kakor znaša, itak izplačuje v polni višini, in to na vsako zahtevo.

Predsednik ljubljanske Mestne hranilnici dr. Kamušič je v Beogradu interveniral, da bi se pupilne voge vrnile samoupravnim hranilnicam.

Občni zbor Narodne banke bo dne 6. marca ob 9. dop. v Beogradu. Dnevni red je običajni.

Ravnatelj zagrebške banovinske hranilnice Lovinčič je obiskal upravnika Drž. hip. banke zaradi vrtnitve pupilnega denarja samoupravnim hranilnicam. Upravnik Drž. hip. banke je izjavil, da bo v najkrajšem času sklical konferenco, h kateri bo povabil tudi zastopnike samoupravnih hranilnic, da razpravlja o vprašanju pupilnega denarja.

Priv. agrarna banka je imela la- ni 317 milijona din kosmatega dobička. Po odbitku vseh stroškov znaša njen čisti dobiček 181 (leta 1938. 181, l. 1935. 344) milijona dinarjev. Banka bo izplačala delničarjem 3%no dividendo. Za likvidacijo kmetskih dolgov je banka odpisala 51 milijonov din.

Beograjska trgovska banka je imela lani 1,87 (predlani 1,81) milijona čistega dobička. Izplačala bo 8%no dividendo.

Drž. hip. banka je dovolila občini v Novem Sadu posojilo v višini 20 milijonov din za razne investicije.

Obveznice 7%na investicijskega posojila se bodo zamenjave od 1. februarja 1938 naprej v prostorih finančne blagajne, kjer se vnovčujejo kuponi; vhod iz Krevega trga, pritliče, desno.

Feniksov portfelj na Poljskem

bo prevzela v celoti poljska Poštna hranilnica. Zavarovanca bodo izgubili 30% svojih terijatev.

Tečaj francoskega franka je nekoliko popustil ter se za funt dvignil v Londonu od 152.56 na 152.78.

Voge v 10 največjih newyorskih bankah so padle koncem lanskega leta od 10.4 na 9.5 milijarde dolarjev. Postavka državnih vrednostnih papirjev se je zmanjšala za 582, drugih vrednostnih papirjev pa za 117 milijonov dolarjev. Govorina bank pa je narasla na 3.37 milijarde dolarjev.

oboroževanje? V Nemčiji so se poslužili kar sumarnega postopka. Obrambni prispevki, kateremu so dali podnaslov prirastkarina. Poglavil se je načrt v skromni obliki, o katerem so Prusi rekli, da ni za nje, pa je potem postal državni zakon (z veliko svečanostjo), želj, na katerega so potem obesili vso finančno reformo. Obdačili so brez izjeme vsak prirastek na premoženju, medtem ko sta John Stuart Mill in Henry George obdačila le nezaslužen prirastek na premoženju. Zakon se začne izvajati leta 1916. Obdačen je vsak prirastek in prej ičnem in ne-premičnem premoženju. Donos dela, kateri se ne porabi sproti, temveč se pojavlja v hranilnih vlogah, se ravno tako obdači kot je obdačen konjunktturni dobiček. Stuart Mill in Henry George sta to bolje razumela. Nemški fiskus ne dela razločka med borzno spekulacijo, darilom, loterijo in delom, njemu so sadovi vseh štirih virov enako ljubi. fiskus ne računa, ne presoja, temveč brez preudarka jemlje, kjer more in kjer kaj najde. Toda vprašanje je, ali obdačevanje varčevanja vzpodbuja k nalaganju rezerv. Niso upoštevali, da prihieran denar prihaja s posredovanjem raznih vmesnih postaj v denarni promet, da je varčevanje izvirek, s katerim se napaja rentni trg. Kriza pojenuje, pa so posegli tako robato vmes. Zakon se je izognil le obdačenju sedanjih vlog, katere znašajo 18 18 milijard, obdačijo se le prirastki in voge od leta 1914. na prej. Kljub temu so varčevalci začeli burno dvigati svoje voge, tečaji državnih papirjev pa padajo. To dokazuje, da zakon ni bil kaj prida premišljen.

Bolj srečen je zakon o pojačanju državnega vojnega zaklada (Reichskriegsschatz). Rajhstag je predloženi zakonski načrt sprejet brez vsake razprave, dovolil si je maleenkostne izpremembe in zahteval jamstvo, da teh novih 120 milijonov srebrnega drobiža ne pride v promet že v mirnih časih, temveč šele v največji sili vojnega časa. Popolnoma jasen ta zakon ni. Nekateri pravijo, da je v zvezi z veliko potrebo kovanega denarja, katera se je začela jeseni '1912. in katera še obstoji. Novi srebrni denar se nakuje in ostane v shrambah centralnega instituta, kateri sme to rezervo uporabiti šele v primeru vojne. V tem obstoji nejasnost. Državna banka se je tako zagrnila v zlato valuto, da ji to srebro ne more škodovati. Banka zasleduje cilj, kakov je prekratki rekel njen predsednik Ravenstein, da v kratkem doseže 1500 milijonov zlate podlage. Zadnji bančni izkaz izkazuje 1139 milijonov. S to zlato podlogo je nemška banka na tretjem mestu med evropskimi notnimi bankami.

Zadnje čase se banka utepa trgovskih menic in pred kratkim je izdala nove zelo stroge predpise glede nakupovanja trgovskih menic. V centrali se ti prednisi izvajajo zelo strogo, pri zavodih v provincah pa le smuknejo skozi tudi menice katerih se trdovratno drže banke in jih podaljšujejo.

Poslovemu svetu s takimi težavami ni ustrezeno. Za težave se mora poslovni svet zahvaliti le zakonodavcu, ki ne gleda zadostno na finančno pripravljenost. Komu služi la pripravljenost jasno dokazuje nova finančna reforma. Njen vpliv na razmerje med gospodarstvom in kreditom more vsak videti. Kamor se obrnemo, povsod opazimo sledi tega vpliva.

Zakaj sem napisal ta članek, ki razpravlja dogodek v Nemčiji? Zato, ker ti zakoni dokazujojo, da bomo tudi v Avstriji dobili še drugačne zakone, ki nas bodo žulili še vse drugače.

Tako je bilo napisano leta 1913. Vidite, da tožba o brezobjektivnosti davčne zakonodaje ima že staro višo, pa je še danes v rabi. In to s polno upravičenostjo.

Sirite »Trgovski list!«

Ali bomo tudi za ameriško razstavo nepripravljeni?

Previdni gospodarski ljudje so že dostikrat opozarjali na nevarnost, če svoj izvoz usmerjamemo le v ene države in zlasti še, če ga usmerjamemo predvsem v klirinške države. Kajti na ta način postajamo od teh držav odvisni, zlasti če naše terjatve znotnano narastejo. Na ta način nam vedno grozi nevarnost, da bomo morali dovoliti znatne popuste, da rešimo vsaj del terjatev ali pa kupovati blago, ki ga ne potrebujemo ali ki bi ga mogli drugje kupiti ceneje. Vrhnu vsega pa smo še v stalni nevarnosti, da zaidemo v najtežje težave, če se nakrat ustavi naš izvoz v državo, v katero smo dosegli večinoma izvažali. Izkušnje, ki smo jih doživelji za časa sankcij na italijanskem trgu, bi nas lahko izvziale.

Zato so previdni gospodarski ljudje ponovno opominjali, da skušamo izvažati svoje blago v čim več držav, zlasti pa v takšne, kjer ni deviznih omejitev, kjer dobre naši izvozniki svoje blago tudi tako plačano, ne pa da morajo čakati mesece in mesece na svoj denar. Takšno čakanje pozore navadno ves dobiček, če ne povzroči celo popolne izgube.

Med trgi, katerim bi morali posvečati večjo pozornost, je na vsak način ameriški trg. Tu bi se mogli uveljaviti s svojim blagom tudi s pomočjo naših izseljencev. Zlasti naša narodno blago, naši lesni izdelki, vezenine, čipke, bakeni in srebrni izdelki bi mogli najti v Združenih državah Severne Amerike sijajen odjem. Amerika je poleg tega važna za naši tudi začetki, kjer je vendar žalostno, da od tisočev in desetisočev bogatih ameriških turistov ne moremo privabiti skoraj nobenega.

Najlepša prilika za propagando naše države in naših izdelkov pa bo svetovna razstava v Ameriki prihodnje leto. Da bo ta razstava tudi sama po sebi nekaj grandioznega, ne treba posebej poudarjati, saj je ameriška tehnika danes na višku.

V drugih državah se že pripravljajo na udeležbo na ameriški svetovni razstavi. Bojimo se, da se pri nas na svojo udeležbo prav nič ne pripravljamo, pa čeprav je Amerika sama že poslala k nam

Fr. Zelenik: Zakonodaja in gospodarstvo

Clanek s tem naslovom in s to pojavlja v celoti v teh proračuni. vsebinu sem napisal in je bil obdelan pred 25. leti. Iskal sem sedaj neke podatke za drugi članek, pa sem našel tudi ta članek. V celoti članek danes seveda ne drži, vzel sem iz njega to, kar je primerno tudi za današnje čase. Pustil sem v njem tudi nekaj zgodbinsko zanimivega.

Ta stari članek se torej glasi: Nikdar še ni zakonodavec toliko zahteval od gospodarskega življenja kot sedaj. Vse mogoče se spravljajo v zvezo z državno oblastjo, ki tudi že od glavnice zahteva svoj delež in ji predpisuje nova pota. Najhujše od vsega so davki. Oni gužijo narodno premoženje, ki je edini izvor in podlaga za gospodarski razvoj. Če so fiskus pa bi si domišljal, da se bo ta vsota kdaj zmanjšala ali sploh izginila iz državnih proračunov, če se sploh

Doma in po svetu

Romunski zun. minister Micescu se je na povratku iz Ženeve ustavil v Beogradu, kjer se je sestal z ministrskim predsednikom dr. Stojadinovićem, kateremu je poročal o ženevskih posvetovanjih. Popoldne je bil sprejet v audienci od kneza-namestnika Pavla, ki mu je pri tej priliki izročil red Belega orla I. stopnje.

Bivši minister Gjura Janković je na konferenci JRZ v Beogradu v dališnjem govoru zavrnjal veste, kakov da bi bila JRZ za fašizem. Mi smo za demokracijo, kakor jo imajo Angleži, je izjavil. To se pravi, da se manjšina mora pokoriti večini. Nadalje je izjavil, da je JRZ čez noč likvidirala zagrebški sporazum. Nadalje je govoril o enakopravnosti ter poudaril, da JRZ ne priznava nobenih posebnih interesov pokrajin ali Srbov, Hrvatov in Slovencev, temveč samo splošne interese Jugoslavije in jugoslovanskega naroda. Jugoslavija ni niti za os London—Pariz niti za os Berlin—Rim, temveč le za os Trišlav—Vardar.

Apeksijsko sodišče v Splitu je razveljavilo razsodbo okrožnega sodišča, da nimajo volilne pravice za senatne volitve poslanci, ki niso predložili skupščini svojih poverilnic. Poslanci dr. Mačkove stranke bodo torej mogli voliti senatorje. Pričakujejo, da se bodo zavrnjeni Mačkovi poslanci pritožili sedaj proti odklonitvi njih volilne pravice tudi v drugih banovinah.

Senatorski voliveci dobe po odredbi ministrskega sveta na dan volitev 100 din dnevnice ter se jim povrnejo tudi vse potni stroški. Minister za soc. politiko in ljudsko zdravje Cvetković je predpisal navodilo za sprejemanje sester usmiljenk v državno službo. Po teh navodilih imajo sestre pravico do popolne oskrbe v bolnišnicah in do dnevnice po 15 din.

Vse občine v dubrovniškem okraju so zahtevalo od banske uprave na Četinju, da se odpravi banovinska troškarina na olje. Zupan in podzupan Dubrovnika sta odstopila zaradi mnogih napadov na delo mestne uprave.

Slavni norveški pisatelj Knut Hamsun pride s svojim sinom, ki je slikar, na daljše bivanje v Jugoslavijo.

Združenje tiskarn v Osijeku je sprejelo sklep proti nameravani podelitev monopolja državnih tiskarn. Skupščina za ustanovitev zvezze banovinskih uradnikov za vso državo je bila v Novem Sadu.

Varaždinske tvornice so odpustile več sto delavcev.

V Beli cerkvi v Banatu so arretirali tri davčne uradnike, ker so bili osumnjeni, da so poneverili okoli 200.000 dinarjev državnega denarja.

20 milijonov litrov žganja popišljeno na leto v Bosni.

Požar je uničil znameniti »knežji dvorec« na otoku Rabu. Samo požrtvovalnemu delu gasilcev iz Sisjana se je zahvaliti, da ni požar uničil še drugih hiš.

Prizad je dal kmetijski zadrugi v Šabacu 250.000 din podpore za proizvodnjo suhih češpalj.

Mestna občina v Vinkovcih je ustavila subvencijo Sokolu, da bi mogla to podporo dati Gospodarski slogi.

Deželni muzej za Bosno in Hercegovino je praznoval te dni svojo 50letnico. Pomen muzeja za Bosno in Hercegovino je zelo velik.

Družba Meinl, ki ima svoj sedež na Dunaju, je imela lani v Avstriji 208, v Češkoslovaški 111, v Poljski 28, v Madžarski 57. Romuniji 20, Nemčiji 20, Italiji 4 in v Jugoslaviji 28 (lani 25) podružnic. Prodajni uspehi so bili lani mnogo bolj ugodni kakor predlani.

Za vrhovnega noveljnika republikanskega švanskega letalstva je imenovan ruski letalec Turnov.

Mussolini je v izjavi nekemu madžarskemu listu izjavil, da je vedno bil in da tudi ostane prijatelj Madžarske. Že davno misli na obisk Budimpešte. Storil bo to, ko tega nihče ne bo pričakoval.

Kongres romunskih Židov je sklenil, da odklanja kolonizacijo romunskih Židov v Mehiki ali na Madagaskarju, da pa bo skušal doseči zopetno naseljevanje Židov v Palestini.

Nizozemska prestolonaslednica Juliana je rodila hčerkko. Dali so ji ime Ema. Čeprav ni bil rojen princ, je vendar zavladalo na vsem Holandskem veliko veselje nad srečnim dogodom.

Romunski kralj Karol je izjavil dopisniku »Associated Press«, da je židovski problem najbolj pereč notranji problem Romunije. To vprašanje pa bo rešeno brez vsakega nasilja. Vsako razburjanje gleda nove romunske zunanje politike je popolnoma odveč, ker bo Romunija ostala zvesta svoji dose-

danji politiki in svojim dosedanjim prijateljem.

Romunska vlada je imenovala novega poslanika za Moskvo in tem demantirala vse vesti, kakor da bi se prekinili diplomatski odnosi med Romunijo in Sovjetsko Rusijo.

Egiptski kralj Faruk je razpustil egiptski parlament, ki bi se moral sestati dne 3. februarja. Parlament je razpustil, ker je ta praviljav proti sedanji vladi nezaupniku, a je bila ta vlada postavljena od kralja.

Nemški zunanj. minister v Neurath, ki je te dni praznoval 65letnico in ki velja kot eden najbolj bls.rih Nemcev, je dejal v intervju z urenikom »Frankfurter Zeitung«: »Cilji nemške zunanje politike so takšne vrste, da se morejo ne samo v bodoče dosegči brez vojnih dejanj, temveč da je doseglija pametna evropska politika po vsestranski dobri volji tudi praktično.«

Pariski desničarski »Jour« poroča, da je nastalo napeto razmerje med vojnim ministrom Blombergom in nemškim oficirskim korom ne samo zato, ker se je poročil 59letni maršal s svojo 29letno tajnico, temveč tudi iz političnih nasprotstev. Mussolini namreč hoče začeti spomladni novo veliko ofenzivo proti republikanski Spaniji, nemški oficirski kor pa zahteva, da se Nemčija v španske zadeve ne meša več.

S Chautempsovimi delovnimi zakoni, ki naj bi preprečili konflikte med delavci in podjetniki, niso zadovoljni niti eni niti drugi. Listi pišejo zaradi tega celo o možnosti novih vladne krize.

V Pragi je umrl v starosti 81 let bivši voditelj avstrijskih soc. demokratov dr. Friedrich Adler.

Grška vlada je aretirala večje število komunistov, ki da so pravljali veliko zaroto proti grški vladi in grškemu kralju. Namena komunistov je bila, da se postavi vlada ljudske fronte pod vodstvom komunistov. Policija dela s polno paro. Pričakujejo, da bodo sledile nadaljnje aretacije.

Z raskoplovi so prepeljali Rusi 10.000 ove čez Karakumsko puščavo, kar je bilo dosti cenejše kot bi bilo navadno potovanje na razdalji 500 km v pokrajini, ki nima ne vode ne krme. Tako poroča frankfurtska »Umschau«.

V nekem rušniku v bližini Glasgowa je nastal v rovu požar. Da se ne bi ogenj razširil, so morali rov zazidati. 30 delavcev je zgorelo.

Vse občine v dubrovniškem okraju so zahtevalo od banske uprave na Četinju, da se odpravi banovinska troškarina na olje.

Zupan in podzupan Dubrovnika sta odstopila zaradi mnogih napadov na delo mestne uprave.

Slavni norveški pisatelj Knut Hamsun pride s svojim sinom, ki je slikar, na daljše bivanje v Jugoslavijo.

Združenje tiskarn v Osijeku je sprejelo sklep proti nameravani podelitev monopolja državnih tiskarn. Skupščina za ustanovitev zvezze banovinskih uradnikov za vso državo je bila v Novem Sadu.

Varaždinske tvornice so odpustile več sto delavcev.

V Beli cerkvi v Banatu so arretirali tri davčne uradnike, ker so bili osumnjeni, da so poneverili okoli 200.000 dinarjev državnega denarja.

20 milijonov litrov žganja popišljeno na leto v Bosni.

Požar je uničil znameniti »knežji dvorec« na otoku Rabu. Samo požrtvovalnemu delu gasilcev iz Sisjana se je zahvaliti, da ni požar uničil še drugih hiš.

Prizad je dal kmetijski zadrugi v Šabacu 250.000 din podpore za proizvodnjo suhih češpalj.

Mestna občina v Vinkovcih je ustavila subvencijo Sokolu, da bi mogla to podporo dati Gospodarski slogi.

Deželni muzej za Bosno in Hercegovino je praznoval te dni svojo 50letnico. Pomen muzeja za Bosno in Hercegovino je zelo velik.

Družba Meinl, ki ima svoj sedež na Dunaju, je imela lani v Avstriji 208, v Češkoslovaški 111, v Poljski 28, v Madžarski 57. Romuniji 20, Nemčiji 20, Italiji 4 in v Jugoslaviji 28 (lani 25) podružnic. Prodajni uspehi so bili lani mnogo bolj ugodni kakor predlani.

Za vrhovnega noveljnika republikanskega švanskega letalstva je imenovan ruski letalec Turnov.

Mussolini je v izjavi nekemu madžarskemu listu izjavil, da je vedno bil in da tudi ostane prijatelj Madžarske. Že davno misli na obisk Budimpešte. Storil bo to, ko tega nihče ne bo pričakoval.

Kongres romunskih Židov je sklenil, da odklanja kolonizacijo romunskih Židov v Mehiki ali na Madagaskarju, da pa bo skušal doseči zopetno naseljevanje Židov v Palestini.

Nizozemska prestolonaslednica Juliana je rodila hčerkko. Dali so ji ime Ema. Čeprav ni bil rojen princ, je vendar zavladalo na vsem Holandskem veliko veselje nad srečnim dogodom.

Romunski kralj Karol je izjavil dopisniku »Associated Press«, da je židovski problem najbolj pereč notranji problem Romunije. To vprašanje pa bo rešeno brez vsakega nasilja. Vsako razburjanje gleda nove romunske zunanje politike je popolnoma odveč, ker bo Romunija ostala zvesta svoji dose-

Vlada v Valenciji trdi, da je Italija prodala gen. Francu štiri podmornice in dva rušilca najnovjega tipa ter dva stara rušilca.

Vsi avstrijski listi so bili v Nemčiji zaplenjeni zaradi poročila o aretaciji voditeljev nemških narodnih socialistov v Avstriji.

Kitajske čete so z močnim protinapadom ustavile japonsko prodiranje zapadno od Nankinga. Japonske čete so imele zelo težke izgube. Zelo delavni pa so bili japonski letalci, ki so z uspehom bombardirali več kitajskih mest in povzročili veliko materialno škodo.

Proti mrazu le — Lutz-peč Ljubljana VII. Šiška, telef. 32-52.

V nedeljo je doživel Barcelona drugo strahovito bombardiranje v letošnjem letu. 8 bombnikov je vrglo iz višine 3000 metrov neštečo bomb, ki so napravile grozivo škodo. Nekatere hiše so bile kar na polovico presekane. V mnogih hišah so bili vsi prebivalci, ki so pobegnili v kleti, ubiti. Samo do opoldne so potegnili izpod razvalin 280 ljudi. Na nekem mestu je bilo zasutih 120 otrok, ki so prebežali iz Bilbaa in Madrida v Barcelono. Le 27 otrok je moglo še pravočasno pobegniti. Angleška vlada se bo najbrže zavrela za to, da se napravi temu pobitjanju civilnega prebivalstva konec.

Crni dan za britansko letalstvo je bil 31. januar. Nič manj kot 3 velika letala so se ponesrečila. Od novega leta se je ponesrečilo že 14 angleških letal.

Italijanski čeozceanski polet se ni popolnoma posrečil. Na povratku je namreč eno letalo zgorelo ter je vsa posadka utonila.

Z zrakoplovi so prepeljali Rusi 10.000 ove čez Karakumsko puščavo,

kar je bilo dosti cenejše kot bi bilo navadno potovanje na razdalji 500 km v pokrajini, ki nima ne vode ne krme. Tako poroča frankfurtska »Umschau«.

V nekem rušniku v bližini Glasgowa je nastal v rovu požar. Da se ne bi ogenj razširil, so morali rov zazidati. 30 delavcev je zgorelo.

Vse občine v dubrovniškem okraju so zahtevalo od banske uprave na Četinju, da se odpravi banovinska troškarina na olje.

Zupan in podzupan Dubrovnika sta odstopila zaradi mnogih napadov na delo mestne uprave.

Slavni norveški pisatelj Knut Hamsun pride s svojim sinom, ki je slikar, na daljše bivanje v Jugoslavijo.

Združenje tiskarn v Osijeku je sprejelo sklep proti nameravani podelitev monopolja državnih tiskarn. Skupščina za ustanovitev zvezze banovinskih uradnikov za vso državo je bila v Novem Sadu.

Varaždinske tvornice so odpustile več sto delavcev.

V Beli cerkvi v Banatu so arretirali tri davčne uradnike, ker so bili osumnjeni, da so poneverili okoli 200.000 dinarjev državnega denarja.

20 milijonov litrov žganja popišljeno na leto v Bosni.

Požar je uničil znameniti »knežji dvorec« na otoku Rabu. Samo požrtvovalnemu delu gasilcev iz Sisjana se je zahvaliti, da ni požar uničil še drugih hiš.

Prizad je dal kmetijski zadrugi v Šabacu 250.000 din podpore za proizvodnjo suhih češpalj.

Mestna občina v Vinkovcih je ustavila subvencijo Sokolu, da bi mogla to podporo dati Gospodarski slogi.

Deželni muzej za Bosno in Hercegovino je praznoval te dni svojo 50letnico. Pomen muzeja za Bosno in Hercegovino je zelo velik.

Družba Meinl, ki ima svoj sedež na Dunaju, je imela lani v Avstriji 208, v Češkoslovaški 111, v Poljski 28, v Madžarski 57. Romuniji 20, Nemčiji 20, Italiji 4 in v Jugoslaviji 28 (lani 25) podružnic. Prodajni uspehi so bili lani mnogo bolj ugodni kakor predlani.

Za vrhovnega noveljnika republikanskega švanskega letalstva je imenovan ruski letalec Turnov.

Mussolini je v izjavi nekemu madžarskemu listu izjavil, da je vedno bil in da tudi ostane prijatelj Madžarske. Že davno misli na obisk Budimpešte. Storil bo to, ko tega nihče ne bo pričakoval.

Kongres romunskih Židov je sklenil, da odklanja kolonizacijo romunskih Židov v Mehiki ali na Madagaskarju, da pa bo skušal doseči zopetno naseljevanje Židov v Palestini.

Nizozemska prestolonaslednica Juliana je rodila hčerkko. Dali so ji ime Ema. Čeprav ni bil rojen princ, je vendar zavladalo na vsem Holanskem veliko veselje nad srečnim dogodom.

Romunski kralj Karol je izjavil dopisniku »Associated Press«, da je židovski problem najbolj pereč notranji problem Romunije. To vprašanje pa bo rešeno brez vsakega nasilja. Vsako razburjanje gleda nove romunske zunanje politike je popolnoma odveč, ker bo Romunija ostala zvesta svoji dose-

danji politiki in svojim dosedanjim prijateljem.

Romunska vlada je imenovala novega poslanika za Moskvo in tem demantirala vse vesti, kakor da bi se prekinili diplomatski odnosi med Romunijo in Sovjetsko Rusijo.

„Slavija“ Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Gosposka ulica 12, telefon štev. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

Tržna poročila

Iz poročila Zavoda za pospeševanje zun. trgovine

Iz Biltena dne 2. februarja

Zitni trgi

Pšenica. — Na domačem trgu je položaj nespremenju, prav tako so ostale nespremenjene cene. Izvozna pariteta za marčni termin je proti Liverpoolu 126'50, proti Rotterdamu 139, oz. na bazi cen za efektivno blago 144 din.

Na tujih trgih je tendenca mirna. Kasnejši termini so nekoliko popustili, najbrže zaradi vesti o večjih posevkah v raznih državah. Zaključni tečaji dne 31. januarja so bili: Liverpool marec 7/6 1/8, julij 7/4 3/4, Rotterdam marec 7/4 1/2, julij 7/30, Chicago maj 93 1/8.

Koruza. — Domači trg je v znaku mirne tendenče. Povpraševanje je popustilo, ponudba pa je zelo majhna. Cene so naslednje: posušena 105, čezmerno suha 100 do 101, začasno suha 93, vse pariteta Indija. Izvozna pariteta proti Rotterdamu za marec 95, na bazi efektivno blago 105 din franko nakladalna postaja Indija.

Na tujih trgih je tendenca mirna, konsum je majhen ter so zato cene zopet nekoliko popustile.

Sadje in povrtnina.

Na dunajskem trgu so cene za jabolka povprečno slabe. Dobro se plačuje samo najbolje blago. »Mošanke« se prodajajo po 25 do 40 grošev po kvaliteti. Na Štajerskem pa so se cene za ta jabolka utrdile, ker upajo, da letos ne bo dovoljen uvoz južno-ameriških jabolk, pa se bo zato cena za domače vzdržljivo blago utrdila. Boljše vrste kanadke se prodajajo po 40 do 45 grošev, drobno blago boljših vrst se nudi po 20 do 25 grošev. Slabšega blaga je zelo veliko na trgu ter znatno vpliva na cene.

Karfiola. — Na dunajski trg je prišlo prejšnji teden 14 vagonov italijanskih karfiol. Cena je popustila od 11'5 na 10'5 šilinga za zavoj 18 kosov. Ta cena je pa še vedno previsoka ter je ostalo 5 vagonov karfiol neprodanih. Ze po sedanjih cenah pa izgubljajo uvozniki po 30 do 40 grošev za zavoj, ker veljajo karfiole v Italiji od 120 do 130 lir za 100 kosov.

Solate je prišlo na dunajski trg pretekli teden okoli 12 vagonov. Dovozi solate so majhni, kakovost pa se stalno zboljuje. Cene se

gibljejo med 5 in 5'50 šilinga za zavoj 24 glav.

Letošnja žetev čebule v Egiptu se ceni na 2'5 milijona vreč. Prvi transporti čebule se pričakujejo sredi februarja v Aleksandriji.

Povpraševanje po čebuli je iz Nemčije, Anglije in Združenih držav Sev. Amerike zelo veliko ter

zato v Egiptu upajo na dobre cene.

Živilna in živalski proizvodi.

Goveja živila. — Na svobodni trg na Reki je bilo v preteklem tednu postavljeno živilne:

iz Madžarske: 188 volov, 11 bikov, 146 krav, 265 juncev, 42 telet. V notranjosti Italije je bilo prodanih 579 glav živilne. Cene živilne so bile dne 27. januarja naslednje: izredni voli po 4'50 do 4'70, la 4'10 do 4'30, Ha 4 do 4'10, krave Ha 3'45 do 3'65, Ha 3 do 3'40, mlada živila 3'90 do 4'15 lire.

iz Jugoslavije: naša ekspozitura na Sušaku je izdala izvoznih dovoljenj za 118 živilnih goved. Od teh se je izvozilo 80 v italijske kolonije, 38 pa v svobodno pristanišče za potrebe Reke in okolice.

Prašiči. — Češkoslovaški trg.

Na sejmu z dne 31. januarja je bilo na trgu: 878 prašičev iz Jugoslavije in nad sto iz Romunije. Jugoslovanski so bili prodani po naslednjih cenah: 19 prašičev po 6'75 do 6'90 Kč, 653 po 7 do 7'60, 149 po 7'70 do 7'90, 55 po 8 do 8'10 in 2 prašiča po 8'25 Kč. Romunski so bili prodani: 10 po 6'90 in 27 po 7'20 do 7'40. Madžarskega blaga ni bilo.

Cene pršutarjem so narasle za 55 stotink, ker ni bilo prašičev iz Romunije.

Na dunajskem trgu za mesto je bila tendenca pretekli teden mirna. Blaga je bilo malo. Povpraševanje po teletih je bilo večje in je zato cena poskočila za 10'20 groša. Cena jugoslovanski mangalici je poskočila za 5 do 10 grošev, dočim je cena mesnatim prašičem in masti padla do 5 grošev.

Cene so bile naslednje: izredno goveje meso 2'30 do 2'60, la 2'10 do 2'30, Ha 1'60 do 2, svinske kare 2'20 do 2'40, jugoslovanske manjalice 1'80 do 1'85, zaklana avstrijska teelta 1'40 do 1'90. Pri prodaji mesa za salame v okviru izventržnega kontingenta se za-

klučuje po nespremenjenih cenah (1'20 do 1'25 šilinga franco jugoslovanska meja).

Mast. — Za Nemčijo je bilo izdano uvozno dovoljenje za dva vagona svinjske masti.

Perutnina. — Na domačih trgih se je položaj znatno popravil, zlasti od kar se je začela zopet izvajati perutnina v Italijo. Sedaj je na vseh trgih promet enako živahnih in cene so čvrste.

Dunajski trg. Iz Jugoslavije je prišlo 30.000 gosk in 20.000 piščancov. Večje povpraševanje je za piščake in kokoši. Naše blago se je prodajalo po teh cenah: zaklana gosi Ha 1'75 do 1'80, Ha 1'60 do 1'65, race 1'85 do 1'90 šilinga.

Milanski trg je bil januarja brez teperutnine. Proti koncu meseča pa so bila izdana uvozna dovoljenja za perutnino iz Bolgarske, Madžarske in Romunije. Do konca meseca je bilo prodanih tudi 10 vagonov naše perutnine po ceni 5'20 do 5'30 lire franco Postojna, mera Milan. Madžarska perutnina, ki je je pa bilo malo, je bila prodana po znatno višjih cenah, skoraj po istih ko domača italijanska.

Jajca

Proizvodnja se je začela ter so dovozi vsak dan večji. Blago je zelo dobre kakovosti. Ves izvozni višek se more plasirati v Nemčiji.

Pretekli teden je postal London bolj čvrst, nakar so vse zapadne države dvignile cene, da so se zlahkoto dosegle naslednje cene:

Stajersko blago 57/38 kg frs 140 franko Buchs, bolgarsko po 137 frs franko Buchs. Češkoslovaška se zanima za naše blago in išče ponudbe. Limitirano blago 53/54 ex po 780 do 800 Kč po 1/1 zabol franko Praga.

Mednarodni lesni trg

V prvi polovici januarja je vladalo skoraj popolno zatišje, ker so se velika podjetja bavila predvsem s sestavljanjem bilanc in inventur. V drugi polovici meseca pa je že nastalo poživljaj, ker so dobili tako uvozniki ko uvozniki z ugotovitvijo zalog novo orientacijo. Cene lesa, ki so začele od lanskega aprila z bog prenasičenosti angleškega trga stalno padati, so se začele znova utrjevati, zlasti pa še po varšavskem kongresu, na katerem so bile raz-

deljene izvozne količine lesa. O kongresu samem smo že obširno poročali. Pod vplivom teh sklepov se angleški uvozniki že pravljajo na nove nakupe. Ugodno je bila tudi sprejeta vest, da se dela na to, da bi tudi Kanada ponujala svoj les v sporazumu z evropskimi lesnimi trgi.

Cene našega lesa v Milianu so bile: slavonske bukove deske Ha po 850 do 900, slavonske hrastove Ha po 1150 do 1250, Ha po 1000 do 1100 lir za kub. meter franko vagon.

Oglje

bukovo, za 100 kg . . . 45'— 55'—
čanella, za 100 kg . . . 50'— 60'—

Povpraševanja:

Išče se večja količina desk tombante, prizmirano blago, v dimenzijah: 5'8" in 7'8" debeline, 9' z medio, 13' dolžine, od 4" naprej medija, 6' širine.

Večje količine madrijerov v predpisanih dimenzijah.

III Ha hrastovi frizi, v debelini 25 mm, v širinah 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžini od 23 do 95 cm in 1 m dalje.

Parjena, ostrorobo paralelno rezana bukovina I. in II. kvalitete.

Javorje neobrobljene deske I. in II. kakovosti, 18 mm debeline.

Neobrobljeni lipovi plohi I. in II.

Hrastovi boulesi.

Brestovi boulesi in neobrobljeni plohi.

Deske smreka-jelka v III. in IV. kvaliteti 18/24 mm debeline, dolžina 4 m, širina od 16 cm naprej; dobava sukevinsva.

Več vagonov jelovih in smrekovih desk v III. in IV. kakovosti, 12 mm in 18 mm; dobava po dogovoru.

Skorete smreka-jelka, 12 mm; dobava promptna.

Neobrobljeni hrastovi plohi v I. in II. kakovosti.

Sejmi

7. februarja: v Novem mestu, Gor. Logatec, Dobrni, Ormožu, Murski Soboti;
8. februarja: v Metliki, Kamniku, Ormožu, Dol, Lendavi, Ljutomeru, Mariboru;
9. februarja: v Ljubljani, Grahovem, Mengšu, Zagorju ob Savi, Celju, Ptiju, Trbovljah, Pilštanju, Slov. Konjicah;
10. februarja: pri Sv. Juriju pri Celju, v Turnišču;
11. februarja: v Mariboru;
12. februarja: v Motniku, Brežicah, Celju, Trbovljah.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 5. feb. 12:00: Plošče — 12:45: Poročila — 13:00: Napovedi — 13:20: Plošče — 14:00: Napovedi — 17:00: Radijski orkester — 17:40: O mednarodnem nastopu gimnastov v Ljubljani — 18:00: Fantje na vasi — 18:40: Pogovori s poslušalcem — 19:00: Napovedi, poročila — 19:30: Nac. ura — 19:50: Pregled sporeda — 20:00: O zunanjih politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20:30: II. večer muzi-komediantov — 22:00: Napovedi, poročila — 22:15: Radijski orkester.

Nedelja, dne 6. februarja. 8:00: Koncert tamburaškega septeta (vodi dr. St. Kahne) — 9:00: Napovedi, poročila — 9:15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9:45: Verski govor (dr. Fajdiga) — 10:00: Koncert sol. lahke glasbe — 11:00: Otr. ura: Gašperček — 11:30: Plošče — 12:00: Zbor malih harmonikarjev (prof. Rančigaj) — 13:00: Napovedi — 13:20: Nastop zagrebškega swing-kvarteta — 16:00: Plošče — 17:00: Gospodarska navodila in tržna poročila — 17:30: Vojaške godbe (plošče) — 18:00: H. Nučić: Svet, komedija v 4. dejanjih (izvajajo člani rad. igr. družine) — 19:00: Napovedi, poročila — 19:30: Nac. ura — 19:50: Slovenska ura: a) Foerster: Po jezeru, koncertna fantazija; Foerster: Bom šel na planinice (klavir: prof. M. Lipovšek); b) Prešernova rojstna hiša (g. F. S. Finžgar) — 20:30: Vesel koncert Radijskega orkestra — 22:00: Napovedi, poročila — 22:15: Pevski koncert g. Mirka Dolničarja, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek.

Ponedeljek, 7. februarja. 12:00: Uvertura (plošče) — 12:45: Poročila — 13:00: Napovedi — 13:20: Plošče — 14:00: Napovedi — 18:00: Prva pomoč pri zastrupljenju (doktor Breclj) — 18:20: Plošče — 18:40: Kulturna kronika: Fran Jaklič-Podgoričan (dr. Tine Debeljak) — 19:00: Napovedi, poročila — 19:30: Nac. ura — 19:50: Zanimivosti — 20:00: Plošče — 20:30: Prenos iz Prage: Spominski koncert Radijskega orkestra — 22:00: Napovedi, poročila — 22:15: Pevski koncert g. Mirka Dolničarja, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek.

Konec ob 23. ur.

Naročajte »Trgovski list!«

»Indus« družba z o. z.

tovarna usnja, jermen in usnjenih izdelkov

LJUBLJANA

Telefon inter. 25-28

vse vrste usnja
pogonska jermen
okrogla jermen
šolske mape
aktove
listnice
denarnice
gamnaše
kolesne torbite
i. t. d.

Zahajajte ponudbe!

Združba trgovcev v Murski Soboti

razpisuje službo

tajnika

Reflektanti, ki se smatrajo za sposobne za to mesto, naj pošljajo do

10. februarja

svoje ponudbe na upravo Združbe trgovcev v Murski Soboti

Avtomatične in druge tehnicne popravlja in renovira tvrdka LOVRO ROZMAN, LJUBLJANA Grdovno nabrežje 5 / Telefon 29-97

Ne pozabite na

poslovne knjige

kakršne nudijo

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II